

2021

Bestuursrapportage Gemeente Borne

Inhoudsopgave

Inleiding **5**
1. Bestuurlijke- en financiële hoofdlijnen **6**
2. Overzicht van begrotingssaldo per programma **8**
3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten **9**
3.1 programma Solidair Borne 10
3.2 programma Duurzaam Borne 11
3.3 programma Verbindend Borne 12
3.4 programma Borne Algemeen 13
4. Ombuigingen **15**

Inleiding

Hierbij de Bestuursrapportage 2021 van de gemeente Borne. Ná de begroting en vóór de jaarrekening is dit het tweede document in de Planning en Control cyclus. Doel van deze bestuursrapportage is om inzicht te verstrekken in de verwachte eindejaarsprognose voor 2021. In deze rapportage zijn de stand van zaken per 1 april 2021 van de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen, de uitvoering en de financiële consequenties daarvan in beeld gebracht. De Bestuursrapportage 2021 is bewust naar voren gehaald met het oog op de ambities, hierdoor is de peildatum bij uitzondering vervroegd tot 1 april.

Op basis van deze rapportage kan ook worden bekeken waar beleidsmatige en/of financiële bijsturing noodzakelijk is. Aan de Raad wordt voorgesteld om deze bestuursrapportage vast te stellen met een aanvullend begroot tekort 2021 van € 198.500 bovenop het tekort van € 861.000 dat bij de begrotingsbehandeling is vastgesteld en dit resultaat als zodanig administratief te verwerken. Per saldo bedraagt het nieuwe tekort € 1.059.500.

Met de toelichting wordt een doorkijk gegeven naar de eindejaarsverwachting en vormt daarmee een eerste indicatie van het resultaat voor de jaarrekening 2021. Dit neemt niet weg dat er in de periode mei tot en met december nog ontwikkelingen kunnen zijn die het resultaat positief of negatief beïnvloeden. Over de werkelijke realisatie van dit jaar wordt verantwoording afgelegd middels de jaarstukken 2021 die in het voorjaar 2022 zullen worden opgesteld.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne

de secretaris	de burgemeester
E.S.I. ter Koele	dr. J.H.R. Pierik

1. Bestuurlijke- en financiële hoofdlijnen

In dit onderdeel is een beknopte weergave opgenomen van deze bestuursrapportage. Ten behoeve van de herkenbaarheid is eerst even kort de besluitvorming daaromtrent samengevat. Vervolgens zijn de meest relevante ontwikkelingen van 2021 beschreven. Dit hoofdstuk sluit af met een bijgesteld perspectief voor 2021.

Terugblik

De begroting 2021 is door de raad vastgesteld met een exploitatietekort van € 861.000, welke incidenteel wordt afgedekt door een onttrekking uit de reserve. Ook heeft er een overheveling van incidenteel budget plaatsgevonden van 2020 naar 2021 voor een totaalbedrag van € 3.360.000.

(x € 1.000)	overgeheveld bedrag
Thuis in Borne	110.000
Basis op Orde	1.300.000
t Wooldrik	1.340.000
Sloop Twickelcollege	72.000
Toezichthouder openbare ruimte	58.000
Monumenten	10.000
Energie transitie	30.000
Aankoop AZC	440.000
Totaal overgeheveld	**3.360.000**

Met betrekking tot de drie grootste bedragen die zijn overgeheveld, wordt hieronder een nadere toelichting gegeven met betrekking tot de besteding van deze incidentele middelen.

- Basis op Orde: de middelen voor Basis op Orde bestaan voor veruit het grootste deel uit middelen voor informatisering en automatisering. De werkzaamheden hiervoor worden dit jaar afgerond.
- 't Wooldrik: op dit moment is de besteding van deze middelen nog niet duidelijk. Dit is afhankelijk van verdere besluitvorming later dit jaar.
- Aankoop AZC: het AZC wordt gesloopt en dit jaar wordt dit ook financieel afgerond.

De besteding van de overige middelen verloopt conform planning. Op basis van de huidige inzichten is het niet de verwachting dat deze middelen in 2021 opnieuw zullen worden ingezet voor budgetoverheveling naar 2022.

In integraal financieel beeld van maart 2021 is het beeld geschetst ten aanzien van de (meerjarige) mutaties voor zowel de ambities als de Basis op Orde. De benoemde onderwerpen uit het integraal

financieel beeld zijn nog gelijk en hierop vinden in deze bestuursrapportage 2021 geen mutaties plaats als gevolg van nieuwe inzichten.

Vooruitblik 2021

In maart 2021 is het integraal financieel beeld gepresenteerd met per saldo een aanvullend nadeel van € 795.000 voor 2021. Dit nadeel is meegenomen in de verwerking van deze BERAP. In deze BERAP kijken we sec naar 2021 en wij beschouwen dit resultaat dan ook als incidenteel. Eventuele structurele effecten nemen wij mee in de kaderbrief en programmabegroting 2022-2025.

De peildatum voor het opstellen van deze bestuursrapportage is 1 april 2021 geweest. Dit betekent dat het jaar nog maar slechts drie maanden oud is en dit betekent dat er op onderdelen van de begroting nog geen inzicht mogelijk is of dat ontwikkelingen later dit jaar nog niet in beeld zijn. Wij geven nu een eindejaar prognose af, maar waarschijnlijk moet in de loop van 2021 deze prognose bijgesteld worden. Zo kunnen we niet voorspellen hoe het corona virus zich ontwikkelt en wat hiervan de financiële impact op onze begroting zal gaan zijn. Als gevolg van het vroegtijdig aanbieden van de bestuursrapportage, zijn bijvoorbeeld de gevolgen vanuit de meicirculaire nog niet in beeld. Hierbij gaat het over forse bedragen en dit kan de eindejaarsprognose sterk beïnvloeden.

Ook bijvoorbeeld de APPA voorziening voor wethouders is pas in november inzichtelijk en sterk afhankelijk van niet beïnvloedbare factoren als rekenrente en gewijzigde levensverwachting.

In de bijlage de begrotingswijziging bij de bestuursrapportage, waarin ook alle wijzigingen zitten zonder resultaatimpact.

2. Overzicht van begrotingssaldo per programma

In het onderstaande overzicht van het begrotingssaldo per programma:

(x € 1.000)	Actueel begroot	Prognose 2021	Verschil 2021
Saldo exploitatie			
Solidair Borne	30.122.854	30.086.354	36.500
Duurzaam Borne	4.964.951	5.204.951	-240.000
Verbindend Borne	2.051.826	2.051.826	0
Borne Algemeen	-36.278.631	-36.283.631	5.000
Totaal lasten	**861.000**	**1.059.500**	**-198.500**

Per 1 april is de stand van de begroting € 861.000 nadelig. Per saldo stijgt het nadeel met € 198.500 tot een bedrag van € 1.059.500. Bij het integraal financieel beeld werd er per saldo een nadeel verwacht van € 795.000 en deze is ook verwerkt in de bestuursrapportage 2021. Hiervan is de prognose voor de Omgevingswet bijgesteld naar € 350.000 in plaats van € 540.000. De doorwerking uit het integraal financieel beeld wordt dus verlaagd naar € 605.000 bij deze bestuursrapportage.

In deze bestuursrapportage is er per saldo een voordeel gemeld van € 496.500 ten opzichte van de uitkomsten van het integraal financieel beeld. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door de afwijkingen zoals verderop wordt vermeld:

Omgevingswet, neerwaartse bijstelling lasten in 2021	-/- € 200.000
Bijstelling hogere Uitkering gemeentefonds	+ € 260.000
Bijstelling Twentemilieu hogere lasten	+ € 110.000

Het perspectief is marginaal minder negatief dan bij het integraal financieel beeld.
In het volgende onderdeel is verder ingezoomd op verschillende verwachte voor- en nadelen in de programma's.

3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

3.1 programma
Solidair Borne

a. Solidair Borne (€ 36.500 voordelig)

Begeleidingskosten beschut werk (€ 54.000 nadelig)
De gemeente is verplicht de regeling "Nieuw Beschut" uit te voeren en heeft voor 2021 de taakstelling 7 plaatsen te realiseren. Daaraan is inmiddels voldaan. De uitvoering is gemandateerd aan de SWB die begeleidingskosten van € 7.700 per persoon per jaar in rekening mag brengen, zoals is overeengekomen in het prestatiecontract 2021.

Investering Reuvekamp opgeschort (€ 75.500 voordelig)
De investering in de PO Reuvekamp is opgeschort en daarom vervallen de kapitaallasten ad. € 75.500.

Materiële bekostiging De Vonder (€ 15.000 voordelig)
De materiële bekostiging van De Vonder valt als gevolg van een actualisatie hoger uit. Hier staat ook een hogere doorbelasting tegenover. Per saldo een voordeel van € 15.000.

3.2 programma
Duurzaam Borne

Duurzaam Borne (€ 240.000 nadelig)

Implementatie Omgevingswet (€ 350.000 nadelig)
Per 01-01-2022 zal de nieuwe Omgevingswet van kracht zijn. Er is geïnventariseerd aan welke wettelijke minimale vereisten (VNG) de gemeente Borne per 01-01-2022 moet voldoen. Om te kunnen voldoen aan deze minimale vereisten, wordt er projectmatig gewerkt aan het behalen van de hierbij behorende doelstellingen. Ter uitvoering van dit project zijn er extra financiële middelen benodigd. Deze extra financiële middelen zijn incidenteel van aard.

De grootste kostenpost zit in het feit dat er incidentele kosten gemaakt moeten worden inzake de geraamde lijnuren, projectleiding, of de vervangede inhuur hiervan. Daarnaast vraagt de implementatie van het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) en de aanschaf van de benodigde software een extra incidentele investering. Inrichting van de benodigde software vraagt om extra ondersteuning.

Vanuit het project is er geconstateerd dat er een opleidingsbehoefte is inzake de Omgevingswet. Middels een regionale aanbesteding is er vorm en inhoud gegeven aan deze behoefte. De kosten van dit regionale scholingsaanbod zijn tevens meegenomen in het begrote bedrag.

Nieuwe kostprijs systematiek Twente Milieu (€ 110.000 voordelig)
Binnen Twente Milieu is met ingang van 2020 het kostprijs plus systeem ingevoerd. Hierbij zijn met name de kosten van overhead herijkt. Dit zorgt voor een verschuiving van niet-tarieftaken naar tarieftaken. Per saldo levert dit een structureel voordeel van €110.000 op.

3.3 programma
Verbindend Borne

GEEN VERSCHILLEN TOE TE LICHTEN.

3.4 programma
Borne Algemeen

Borne Algemeen (€ 5.000 voordelig)

Lagere opbrengst OZB niet-woningen
Volgens onderzoek van het ESBL (Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale overheden) in Rotterdam van november 2020 is er mogelijk sprake van invloed van Corona op met name de WOZ-waarde van niet-woningen in 2021.

Of dit effect zich daadwerkelijk voordoet en invloed heeft op de OZB-opbrengsten voor niet-woningen is op dit moment nog niet te zeggen De inschatting is dat ongeveer 2,5% van het totale bestand in de risicocategorie valt.

Hierdoor lopen we voor 2021 een risico dat de verwachte opbrengst niet optimaal wordt behaald.

Lagere dividendopbrengsten (€ 43.000 nadelig)
De verwachting is dat dividendbedragen van Vitens, Crematorium, Wadinko niet meer binnen komen. Deze staan of onder druk, of, zoals bij Twente Milieu, is het beleid er op gericht dat zowel mogelijk wordt toegepast op lagere tarieven, waardoor er nagenoeg geen resultaat zal zijn.

Personeelslasten (€ 400.000 nadelig)

Bij het op orde brengen van de basis is in de loop van 2020 gebleken dat taken, formatie, bezetting, inhuur, loonsom en dekking uit overige middelen niet met elkaar in balans zijn. Verschillende oorzaken lagen hieraan ten grondslag, zoals:

- De vaststelling van een nieuwe organisatiestructuur, die niet is vertaald in een uitvoeringsplan met benodigde formatie & bezetting.
- Externe inhuur die wordt geboekt op vaste formatieruimte.
- Onvoldoende financiële armslag binnen de teams om piek- en ziektesituaties op te kunnen vangen, waardoor een forse overschrijding op de loonsom is ontstaan en er een verlofstuwmeer is gecreëerd.

Om deze problemen op te lossen wordt middels dit voorstel de personeelsbegroting weer aangesloten bij het organisatiebesluit, wordt de capaciteit aangesloten bij de ambitie zoals is vastgesteld in de begroting, wordt er een flexibele schil gecreëerd en kunnen teamleiders daadwerkelijk verantwoordelijk zijn voor de loonsom per team.
Het op orde brengen van de formatie en loonsom geeft een incidenteel nadeel in 2021 van ongeveer €400.000.

Vervangingsinvesteringen (€ 188.000 voordelig)
Incidenteel voordeel in 2021 van € 188.000 als gevolg van uitgestelde investeringen.

Update gemeentefonds (€ 260.000 voordelig)
Een nieuwe doorrekening van het gemeentefonds op basis van basisgegevens heeft er toe geleid dat het gemeentefonds in 2021 incidenteel met € 260.000 naar boven wordt bijgesteld. Bij deze basisgegevens valt er te denken aan onder andere de meer dan verwachte groei van het aantal inwoners en woonruimten. Dit effect is inzichtelijk geworden in april 2021 en was nog niet bekend bij de brief over de decembercirculaire 2020.

In het bedrag is vanzelfsprekend nog geen rekening gehouden met het effect van de verschillende circulaires in 2021.

4. Ombuigingen

In de meerjarenbegroting 2020-2024 heeft de gemeenteraad taakstellingen vastgesteld met een totale omvang van € 3.172.000, te realiseren in vier jaar. De taakstellingen voor het eerste jaar (2020) zijn volledig gerealiseerd.

De eindejaarsverwachting voor 2021 is dat de totaal begrote taakstelling van € 1.051.000 ook gehaald gaat worden.

Taakstellingen 2021			
(* € 1.000)			
	Totaal 2020-2024	Begroot 2021	Verwachting 2021
Veiligheid	27	0	0
Educatie	20	0	0
Sport	300	0	0
Cultuur en vrije tijd	300	100	100
Werk en inkomen	200	100	100
Maatschappelijke participatie	2.000	625	625
Omgeving	150	100	100
Bestuur	55	27	27
Dienstverlening	20	20	20
Bedrijfsvoering	100	29	29
Totaal	3.172	1.001	1.001

1. Veiligheid

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
27.000	20.000	0	7.000	0

De taakstelling Veiligheid is vorig jaar voor € 20.000 gerealiseerd. De resterende taakstelling van € 7.000 wordt volgend jaar ingevuld.

2. Educatie

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
20.000	20.000	0	0	0

De taakstelling Educatie is volledig gerealiseerd door verlaging van het budget voor onderwijsachterstandenbeleid.

3. Sport

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
300.000	0	0	300.000	0

De opzet en inrichting van een financieel gezonde organisatie voor de exploitatie van het nieuwe Wooldrik en voor een gezonde organisatie voor de lange termijn zal met een businesscase onderbouwd gaan worden. De verwachting is dat in het voorjaar van 2022 de plannen hieromtrent ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad. Vooruitlopend op die businesscase is gevraagd om een eerste beeld te schetsen van de realisatie van de bezuinigingstaakstelling van € 300.000.

De BLOS heeft een opstelling uitgewerkt van de diverse denkrichtingen waarin een oplossing gevonden kan worden. Die uitwerking is gerubriceerd tot drie pijlers; beheer en exploitatie MFA 't Wooldrik, beleid sportstimulering en beheer overige sportaccommodaties.

Op basis van bovenstaande punten wordt samenvattend de volgende effecten haalbaar geacht:

		vanaf 1-1-2022	vanaf 1-1-2023	vanaf 1-1-24
a.	Beheer en exploitatie MFA sportaccommodatie 't Wooldrik		€ 190.000	€ 60.00
b.	Besparing sportstimulering		€ 5.000	
c.	Beheer en exploitatie overige sportaccommodaties	€ 35.000	€ 10.000	
	Totaal	**€ 35.000**	**€ 205.000**	**€ 60.000**

De BLOS verwacht de taakstelling van € 300.000 op deze wijze vanaf 01-01-2024 te realiseren

4. Cultuur en vrije tijd

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
300.000	50.000	100.000	150.000	0

De taakstelling voor 2020 is gerealiseerd. In 2021 word de subsidiebijdrage aan het Kulturhus met € 100.000 verlaagd. Het college acht het wenselijk een aantal taken die niet meer door het Kulturhus worden uitgevoerd op een andere wijze vorm te geven. Het gaat dan om jongerenwerk, vrijwilligersondersteuning, wijkcoördinatie en de toeristische vermarkting van Borne.

5. Werk en inkomen

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
200.000	100.000	100.000	0	0

De taakstelling Werk en inkomen is vorig jaar voor € 100.000 gerealiseerd door het Buig-budget in combinatie met een lagere bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie SMS. De taakstelling voor 2021 gaat wordt gerealiseerd door minder begeleidingstrajecten in te kopen en door het budget voor minimabeleid te verlagen. Deze bezuiniging heeft geen invloed op de 120%-norm als sociaal minimum.

6. Maatschappelijke participatie

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
2.000.000	75.000	625.000	600.000	700.000

De taakstelling in 2020 van € 75.000 is gerealiseerd door het beperken van de uitgaven voor jeugdzorg.

De taakstelling van € 625.000 in 2021 wil het college realiseren door middel van het programma Transformatie sociaal domein: € 10.000 binnen zorginkoop, € 340.000 door verbeteren Instroom-doorstroom-uitstroom, € 45.000 door preventie en € 230.000 door verbeteren van de interne organisatie. Concreet gaat het hierbij om de volgende maatregelen:

- het niet meer afgeven van toewijzingen met terugwerkende kracht
- het toetsen van de passendheid van zorg, ook voor de meer complexe zorgvragen
- voorkomen van afwenteling en zorgstapeling
- de inzet van praktijkondersteuners huisarts voor psychische vragen (POH GGz) uitbreiden
- investeren in voorliggende voorzieningen en bevorderen van zelfredzaamheid
- groepsaanbod organiseren voor veelvoorkomende individuele problematiek
- datagedreven en integraal werken om eerder en beter bij te sturen
- eigen organisatie effectiever en efficiënter organiseren
- kwalitatieve toetsing van het eigen proces

7. Omgeving

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
150.000	50.000	100.000	0	0

De taakstelling Omgeving is in 2020 gerealiseerd door de dienstverleningsovereenkomst met Twente Milieu terug te brengen met € 48.000 en de beheersbegroting met € 2.000. In 2021 verlaagt het college de dvo met Twente Milieu met € 70.000 en de beheersbegroting met € 30.000. Deze bezuiniging heeft gevolgen voor het onderhoud wegen. Deze gevolgen zijn verwerkt in de Nota kapitaalgoederen.

8. Bestuur

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
55.000	19.000	27.000	9.000	0

Uw taakstelling voor Bestuur heeft het college in 2020 ingevuld door formatie bij de griffie te schrappen met € 20.000. Als de transitie van de Regio Twente in 2021 tot een besparing voor Borne leidt, zal het college u voorstellen om deze middelen te gebruiken voor de zeer krappe budgetten binnen het thema bestuur.

9. Dienstverlening

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
20.000	0	20.000	0	0

Uw taakstelling op Dienstverlening is gerealiseerd door het aanpassen van de leges waardoor de baten op begraafplaatsen met € 20.000 zijn verhoogd.

10. Bedrijfsvoering

Taakstelling	2020	2021	2022	2023
100.000	75.000	25.000	0	0

De taakstelling Bedrijfsvoering is in 2020 gerealiseerd door het budget voor overhead te verlagen met € 75.000, waarvan € 29.000 incidenteel. In 2021 wordt ditzelfde budget met nog eens € 25.000 verlaagd. De resterende (structurele) taakstelling van € 29.000 in 2021 vult het college in door de formatie binnen de overhead te verlagen.